

DZIENNIK USTAW



RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

29 października

№ 94.

Rok 1932.

TREŚĆ:

ROZPORZĄDZENIA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ:

Poz.:	806 —z dnia 27 października 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym	1932
	807 —z dnia 27 października 1932 r. Prawo o broni, amunicji i materiałach wybuchowych	1941
	808 —z dnia 27 października 1932 r. Prawo stowarzyszeniach	1947
	809 —z dnia 27 października 1932 r. o dochodzeniu roszczeń pieniężnych i egzekucji należności pieniężnych, opartych na tytułach prywatno-prawnych, przypadających od związków komunalnych	1953
	810 —z dnia 27 października 1932 r. o pierwszeństwie hipotecznym i konwersji zaległości od pożyczek instytucji kredytu długoterminowego	1955
	811 —z dnia 27 października 1932 r. o reorganizacji prawno-publicznych zakładów ubezpieczeń w województwach poznańskim i pomorskim	1956
	812 —z dnia 27 października 1932 r. o uprawnieniach niektórych towarzystw kredytowych ziemskich i miejskich oraz banków hipotecznych przy przeprowadzaniu egzekucji z nieruchomości	1957
	813 —z dnia 27 października 1932 r. o zmianie niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 maja 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych	1962
	814 —z dnia 27 października 1932 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. o organizacji i funkcjonowaniu instytucji ubezpieczeń społecznych	1967
	815 —z dnia 27 października 1932 r. o pomocy finansowej instytucjom kredytowym	1969
	816 —z dnia 27 października 1932 r. w sprawie uzupełnienia ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne	1970
	817 —z dnia 27 października 1932 r. o zmianach w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o izbach rolniczych	1971
	818 —z dnia 27 października 1932 r. w sprawie uzupełnienia ustawy z dnia 22 lipca 1925 r. o uregulowaniu obrotu cukrem na obszarze Rzeczypospolitej	1973
	819 —z dnia 27 października 1932 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o stosunku służbowym profesorów państwowych szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół	1974
	820 —z dnia 27 października 1932 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 października 1930 r. o Krzyżu i Medalu Niepodległości	1978

806.

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 27 października 1932 r.

o Najwyższym Trybunale Administracyjnym.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

CZĘŚĆ I.

**USTRÓJ NAJWYŻSZEGO TRYBUNAŁU
ADMINISTRACYJNEGO.**

Rozdział 1.

Organizacja i właściwość.

Art. 1. Do czasu utworzenia sądów administracyjnych niższego stopnia, Najwyższy Trybunał Administracyjny stanowi jedyną instancję sądową, powołaną do orzekania o legalności zarządzeń i orzeczeń, wchodzących w zakres administracji rządowej i samorządowej.

Art. 2. W przepisach niniejszego rozporządzenia przez wyrażenie „Trybunał” rozumie się Najwyższy Trybunał Administracyjny.

Art. 3. Trybunał rozpoznaje skargi na orzeczenia i zarządzenia ostateczne w toku postępowania administracyjnego.

Art. 4. Trybunał wydaje wyroki w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 5. (1) Trybunał ma siedzibę w Warszawie.
(2) Językiem sądowym jest język polski.

Art. 6. Z pod orzecznictwa Trybunału wyłączają się:

1) sprawy podlegające właściwości sądów powszechnych lub sądów szczególnych oraz sprawy rozpoznawane przez ogólne zgromadzenia lub kolegia administracyjne wszelkich sądów;

2) sprawy w których władze administracyjne uprawnione są do rozstrzygnięcia według swobodnego uznania, w granicach pozostawionych temu uznaniu;

3) sprawy mianowania na publiczne urzędy i stanowiska, o ile nie dotyczą naruszenia prawa ich obsadzania lub przedstawiania na nie kandydatów;

4) sprawy dotyczące reprezentacji Państwa i obywateli wobec państw i władz obcych oraz sprawy bezpośrednio z powyższymi związane;

5) sprawy dotyczące działań wojennych, ustroju siły zbrojnej i mobilizacji, z wyjątkiem spraw zaopatrzenia i uzupełnienia armji;

6) sprawy dotyczące odpowiedzialności służbowej;

7) inne sprawy, jeżeli przepisy szczególne tak stanowią.

Art. 7. (1) Trybunał nie ma prawa badania ważności ustaw należycie ogłoszonych.

(2) Trybunał czuwa z urzędu nad swoją właściwością.

Art. 8. (1) Trybunał składa się z pierwszego prezesa, prezesów i sędziów.

(2) Pierwszemu prezesowi, prezesom i sędziom przysługują prawa sędziowskie zastrzeżone w postanowieniach rozdziału IV Konstytucji.

Art. 9. Trybunał dzieli się na izby według rodzajów spraw; liczbę izb określa regulamin.

Art. 10. (1) Trybunał orzeka w składzie trzech sędziów.

(2) Kolegium orzekające może przekazać rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego budzącego wątpliwość kolegium zwiększonemu siedmiu sędziów lub zgromadzeniu ogólnemu Trybunału.

(3) Posiedzenia kolegium zwiększonego i zgromadzenia ogólnego są niejawnie.

Art. 11. (1) Rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego przez kolegium zwiększone oraz zgromadzenie ogólne winno być ujęte w zasadę prawną, którą wpisuje się do księgi zasad prawnych.

(2) Jeżeli w innej sprawie kolegium orzekające lub zwiększone zamierza odstąpić od zasady prawnej, wpisanej do księgi, wówczas przedstawia daną zasadę do rozstrzygnięcia zgromadzeniu ogólnemu.

Art. 12. (1) Zgromadzenie ogólne, na wniosek Prezesa Rady Ministrów lub pierwszego prezesa, wyjaśnia przepisy prawne, które budzą wątpliwość lub których stosowanie wywołało rozbieżność w orzecznictwie.

(2) Wyjaśnienia te będą ujęte w zasady prawne i wpisane do księgi zasad prawnych.

Art. 13. Trybunał wydaje zbiór swoich orzeczeń, zawierających rozstrzygnięcia zasadniczych zagadnień prawnych.

Art. 14. (1) Przy Trybunale istnieje sekretariat prawniczy oraz kancelarja.

(2) Urzędnikami w sekretarjacie prawniczym mogą być tylko osoby, które ukończyły uniwersyteckie studia prawnicze z przepisaniem w Polsce egzaminami.

Art. 15. (1) Urzędników sekretariatu prawniczego i kancelarji oraz niższych funkcjonariuszów mianuje i zwalnia pierwszy prezes, zgodnie z przepisami ustawy o państwowej służbie cywilnej.

(2) Stosunek służbowy tych osób normują przepisy o państwowej służbie cywilnej.

Art. 16. (1) Do sekretariatu prawniczego mogą być przydzielani aplikanci sądowi na okres czasu nie dłuższy niż jeden rok.

(2) Służbę w sekretarjacie można zaliczyć do aplikacji sądowej w wysokości nie ponad jeden rok.

Art. 17. Prezes Rady Ministrów wydaje w drodze rozporządzenia regulamin, w którym określa tryb wewnętrznego urzędowania Trybunału.

Art. 18. (1) Kierownikiem Trybunału jest pierwszy prezes.

(2) Czynności administracji Trybunału pełni jego kierownik, który może do współdziałania w wykonywaniu tych czynności powoływać swego zastępcę, a w poszczególnych przypadkach — prezesów i sędziów.

(3) Pierwszego prezesa zastępuje wyznaczony przez niego prezes; w razie przerwy w urzędowaniu pierwszego prezesa, zastępcę wyznacza Prezes Rady Ministrów z pośród prezesów Trybunału.

Art. 19. (1) Na czele każdej izby stoi przewodniczący izby, którym jest prezes lub sędzia.

(2) Pierwszy prezes może obejmować kierownictwo każdej izby oraz przewodniczyć na posiedzeniach w każdej izbie według swego uznania.

Art. 20. O starszeństwie służbowem prezesów i sędziów, zajmujących stanowiska równorzędne, rozstrzyga dzień nominacji na dane stanowisko, a w razie równoczesnego mianowania dane w następującej kolejności:

- 1) czas służby państwowej lub pracy w adwokaturze,
- 2) wiek.

Art. 21. Bezpośredni nadzór nad Trybunałem i sędziami należy do pierwszego prezesa, naczelny nadzór — sprawuje Prezes Rady Ministrów.

Art. 22. (1) Osoby powołane do nadzoru mają prawo:

- 1) żądać wyjaśnień, wglądać w czynności i usuwać oczywiste usterki;
- 2) z powodu dostrzeżonych przewinień kierować sprawę do sądu dyscyplinarnego;
- 3) w razie dostrzeżenia uchybienia, zwrócić na nie uwagę oraz żądać usunięcia skutków uchybienia;
- 4) uchylać zarządzenia administracyjne niezgodne z prawem oraz zarządzenia niezgodne z regulaminem lub innymi przepisami porządkowymi;
- 5) być obecnymi na rozprawach toczących się przy drzwiach zamkniętych.

(2) Nadzór nie może wkraczać w dziedzinę, w której w myśl art. 77 Konstytucji sędziowie są niezależni.

Art. 23. (1) Zgromadzenie ogólne składa się z wszystkich sędziów Trybunału; przewodniczy pierwszy prezes lub jego zastępca.

(2) Sędziowie są obowiązani brać udział w posiedzeniach zgromadzenia ogólnego.

Art. 24. Najpóźniej w listopadzie każdego roku zgromadzenie ogólne wybiera na rok następny ze swego grona dwóch członków i dwóch zastępców do kolegium administracyjnego. Ponadto w skład kolegium administracyjnego wchodzi: pierwszy prezes, jako przewodniczący, oraz powołany przez niego jeden członek zgromadzenia ogólnego.

Art. 25. Do powzięcia uchwały zgromadzenia ogólnego i kolegium administracyjnego wymagana jest obecność przynajmniej połowy jego członków. Uchwały zgromadzenia ogólnego i kolegium administracyjnego zapadają większością głosów; w razie równości głosów przeważa zdanie, za którym głosował przewodniczący.

Art. 26. (1) Kolegium administracyjne najpóźniej w grudniu każdego roku ustala na podstawie wniosku pierwszego prezesa podział czynności na rok kalendarzowy następny lub na okres dłuższy. Podział czynności obejmuje również wyznaczanie kolegium, powołanego do orzekania w sprawach wymienionych w art. 110 lit. c) prawa o ustroju sądów powszechnych w brzmieniu art. 35 niniejszego rozporządzenia. W razie potrzeby zmiana podziału czynności może nastąpić także w ciągu roku.

(2) Pierwszy prezes oznacza zakres czynności własny i przewodniczących izb, tudzież wyznacza sędziów na przewodniczących izb.

Rozdział 2.

Sędziowie.

Art. 27. (1) Sędziowie są w sprawowaniu swego urzędu sędziowskiego niezawisli i podlegają tylko ustawom.

(2) Niezawisłość sędziego nie wyłącza obowiązku spełniania zleceń w zakresie administracji Trybunału, wydanych w granicach uprawnień władzy dającej zlecenie.

(3) Sędzia ma prawo żądać, ażeby mu zlecenie doręczono na piśmie.

Art. 28. (1) Pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, zarówno sądowej, jak i administracyjno-karnej, tudzież pozbawienie go wolności, dopuszczalne jest tylko za poprzednią zgodą sądu dyscyplinarnego, o ile sędzia nie jest schwyłany na gorącym uczynku. Aż do wydania uchwały w tym względzie, wolno przedsięwziąć tylko czynności niecierpiące zwłoki.

(2) Sąd dyscyplinarny władny jest zażądać niezwłocznego uwolnienia zaaresztowanego sędziego, schwyłanego na gorącym uczynku. Od uchwały, odmawiającej zgody przewidzianej w ust. 1, służy władzy lub osobie, która żądała wyrażenia zgody, skarga do wyższego sądu dyscyplinarnego.

(3) Sądy dyscyplinarne wydają uchwały, przewidziane w niniejszym artykule, na posiedzeniu niejawnym, po wysłuchaniu prokuratora dyscyplinarnego.

Art. 29. (1) Na stanowisko sędziego Trybunału może być mianowany ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich;
- 2) posiada nieskazitelną przeszłość;
- 3) włada językiem polskim w słowie i piśmie;
- 4) ukończył uniwersyteckie studia prawnicze z przepisaniem w Polsce egzaminami;

5) posiada co najmniej dziesięć lat służby sędziowskiej lub prokuratorskiej w sądownictwie powszechnym lub wojskowym, albo co najmniej dziesięć lat służby administracyjnej państwowej na stanowisku referendarskim, albo co najmniej piętnaście lat pracy zawodowej na stanowisku adwokata.

(2) Sędzią Trybunału może pozatem zostać:

- 1) profesor zwyczajny prawa na uniwersytecie państwowym polskim;
- 2) sędzia Sądu Najwyższego;
- 3) sędzia Najwyższego Sądu Wojskowego.

(3) Przynajmniej jedna trzecia część sędziów Trybunału powinna odpowiadać warunkom, wymagającym dla objęcia stanowiska sędziego sądów powszechnych.

Art. 30. Pierwszego prezesa, prezesów i sędziów Trybunału mianuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Prezesa Rady Ministrów.

Art. 31. (1) O każdym wolnym stanowisku sędziego obwieszcza się w Monitorze Polskim.

(2) Termin składania podań przez kandydatów upływa w trzy tygodnie od dnia obwieszczenia.

Art. 32. Na każde wolne stanowisko sędziego kolegium administracyjne wskaże najpóźniej w ciągu dwóch tygodni po upływie terminu do składania podań trzech kandydatów. Pierwszy prezes przesyła Prezesowi Rady Ministrów uchwałę kolegium administracyjnego, przedstawiając równocześnie wszystkich kandydatów oraz swoją opinię co do kandydata, którego uważa za najodpowiedniejszego.

Art. 33. (1) Prezes Rady Ministrów przedstawia do mianowania jednego z kandydatów, wskazanych przez kolegium administracyjne.

(2) Prezes Rady Ministrów może przedstawić do mianowania także kandydata, nie wskazanego przez kolegium administracyjne, z pośród osób odpowiadających warunkom art. 29, lecz liczba sędziów w ten sposób mianowanych nie może przekraczać jednej dziesiątej części całego składu Trybunału.

Art. 34. (1) Przepisy art. 31 — 33 nie mają zastosowania do mianowania prezesów.

(2) Kandydatów na prezesów przedstawia Prezes Rady Ministrów z pośród osób, odpowiadających warunkom wskazanym w art. 29.

Art. 35. (1) W kwestjach stosunku służbowego oraz praw i obowiązków sędziów Trybunału stosują się odpowiednio, dotyczące sędziów Sądu Najwyższego, przepisy art. 98 — 101, 106, 108 — 128 prawa o ustroju sądów powszechnych z dnia 6 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 93), ze zmianami wprowadzonymi późniejszymi przepisami prawnymi, przyczem jednak:

1) art. 110 lit. c) zastępuje się postanowieniem następującem:

„c) w interesie wymiaru sprawiedliwości na podstawie orzeczenia Trybunału, powziętego w składzie trzech sędziów na posiedzeniu niejawnym, na wniosek pierwszego prezesa, po wysłuchaniu zainteresowanego sędziego, jeżeli na rozprawę się stawi”;

2) art. 110 lit. d) nie stosuje się do sędziów Trybunału.

3) w art. 125 § 3 wyraz „sądowych” zastępuje się wyrazem „państwowych”.

(2) Czynności, poruczone powołaniami przepisami prawa o ustroju sądów powszechnych Ministrowi Sprawiedliwości, spełnia w stosunku do Trybunału Prezes Rady Ministrów.

Art. 36. W sprawach wynikających ze stosunku służbowego sędziów, jeżeli nie należą one do właściwości kolegium administracyjnego, rozstrzyga Prezes Rady Ministrów.

Art. 37. (1) Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych sędziów powołane są sądy następujące:

1) Sąd Dyscyplinarny Najwyższego Trybunału Administracyjnego, orzekający w pierwszej instancji w składzie trzech sędziów;

2) Wyższy Sąd Dyscyplinarny Najwyższego Trybunału Administracyjnego, orzekający w drugiej instancji w składzie pięciu sędziów, w sprawach rozpoznanych w pierwszej instancji przez Sąd Dyscyplinarny Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

(2) Przewodniczącym Sądu Dyscyplinarnego jest prezes, wyznaczony przez pierwszego prezesa.

(3) Przewodniczącym Wyższego Sądu Dyscyplinarnego jest pierwszy prezes.

Art. 38. (1) Członków Sądu Dyscyplinarnego w liczbie sześciu — w tem jednego zastępcę przewodniczącego, oraz członków Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w liczbie dziesięciu — w tem jednego zastępcę przewodniczącego — wybiera zgromadzenie ogólne przed końcem każdego roku na rok następny. W razie potrzeby uzupełnienie składu może nastąpić w ciągu roku.

(2) Kolegium orzekające dla poszczególnej sprawy wyznacza przewodniczący sądu dyscyplinarnego.

Art. 39. Orzeczenia sądów dyscyplinarnych zapadają większością głosów. Przewodniczący głosuje ostatni.

Art. 40. (1) Przed powzięciem jakiegokolwiek orzeczenia sąd dyscyplinarny wysłucha wniosków prokuratora dyscyplinarnego.

(2) Prokuratora dyscyplinarnego w Sądzie Dyscyplinarnym i prokuratora dyscyplinarnego w Wyższym Sądzie Dyscyplinarnym, oraz ich zastępców, wyznacza Prezes Rady Ministrów z pośród sędziów Trybunału. Wyznaczenie następuje przed końcem każdego roku na rok następny.

Art. 41. Posiedzenia Sądu Dyscyplinarnego i Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, odbywają się w obecności protokolanta, którym jest urzędnik sekretariatu prawniczego, wyznaczony przez pierwszego prezesa.

Art. 42. (1) Przepisy art. 129, 130 (z wyjątkiem lit. c), 131, 132, 133 — 136, 145 — 187 prawa o ustroju sądów powszechnych z dnia 6 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 93), ze zmianami wprowadzonymi późniejszymi przepisami prawnymi, stosują się odpowiednio do postępowania dyscyplinarnego przed sądami dyscyplinarnymi Trybunału.

(2) Czynności, poruczone powołaniami przepisami prawa o ustroju sądów powszechnych Ministrowi Sprawiedliwości, spełnia w stosunku do Trybunału Prezes Rady Ministrów.

Rozdział 3.

Przepis ogólny.

Art. 43. W przepisach niniejszej części przez wyrażenie ogólne „sędzia” rozumie się także pierwszego prezesa i prezesów.

CZĘŚĆ II.

POSTĘPOWANIE PRZED TRYBUNAŁEM.

Rozdział 1.

Wylączenie sędziego.

Art. 44. (1) Sędzia jest wyłączony z mocy samego prawa:

1) w sprawach, w których jest stroną albo pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałuje na jego prawa lub obowiązki;

2) w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w prostej linii, krewnych bocznych aż do czwartego stopnia, powinowatych bocznych do stopnia drugiego;

3) w sprawach osób, związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;

4) w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem strony;

5) w sprawach, w których brał jakikolwiek udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia lub zarządzenia.

(2) Niezależnie od wyżej wymienionych przyczyn, Trybunał wyłącza sędziego na wniosek strony, jeżeli pomiędzy sędzią a jedną ze stron lub jej ustawowym zastępcą lub pełnomocnikiem zachodzi stosunek osobisty tego rodzaju, że mógłby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego.

Art. 45. (1) Sędzia, który ma podstawę do wyłączenia się, zawiadamia o tem Trybunał i wstrzymuje się od udziału w sprawie.

(2) Wniosek o wyłączenie sędziego może zgłosić każda ze stron najpóźniej przed rozpoczęciem rozprawy na piśmie lub ustnie do protokołu, przy czem przyczynę wyłączenia należy uprawdopodobnić.

Art. 46. O wyłączeniu sędziego rozstrzyga Trybunał na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu sędziego oraz, w razie potrzeby, po przeprowadzeniu dochodzeń celem wyświetlenia okoliczności przytoczonych we wniosku o wyłączenie.

Art. 47. Zgłaszającego w złej wierze wniosek o wyłączenie sędziego, Trybunał, odrzucając wniosek, skazuje na grzywnę do 500 zł.

Rozdział 2.

Strony.

Art. 48. Stronami w postępowaniu przed Trybunałem są: skarżący, władza pozwana oraz osoba przyzwozana.

Art. 49. Do zaskarżenia orzeczenia lub zarządzenia przed Trybunałem uprawniony jest każdy, kto twierdzi, że naruszono jego prawa lub że go obciążono obowiązkiem bez podstawy prawnej.

Art. 50. Władzą pozwaną jest władza, która wydała zaskarżone orzeczenie lub zarządzenie.

Art. 51. Osobą przyzwozaną jest osoba, na której niekorzyść skarżący żąda uchylecia zaskarżonego orzeczenia, lub zarządzenia.

Art. 52. Osoba przyzwozana może być na wniosek skarżącego, władzy pozwanej, osoby przyzwozanej albo z urzędu, dopuszczona do udziału w sprawie na podstawie decyzji przewodniczącego izby lub postanowienia kolegijum orzekającego.

Art. 53. Zdolność procesową strony skarżącej i osoby przyzwozanej ocenia się według przepisów kodeksu postępowania cywilnego z dnia 29 listopada 1930 r.

Art. 54. (1) W postępowaniu przed Trybunałem skarżący i osoba przyzwozana winni być zastępieni przez adwokata.

(2) Zastępstwo adwokackie nie obowiązuje: adwokatów, sędziów, prokuratorów, profesorów i docentów prawa polskich szkół akademickich, jak również stałych urzędników referendarskich Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej i mających kwalifikacje sędziowskie lub adwokackie notariuszów.

Art. 55. Władze mogą być zastępowane przez swoich urzędników lub przez urzędników władz nadzorczych.

Art. 56. (1) Uprawnienie do zastępstwa należy przedstawić przy pierwszej czynności procesowej.

(2) Trybunał w każdym stanie sprawy bierze z urzędu pod rozwagę, czy nie zachodzi brak zdolności procesowej, brak ustawowego zastępstwa, albo brak upoważnienia do zastępstwa.

Rozdział 3.

Skarga.

Art. 57. (1) Wszczęcie postępowania następuje przez wniesienie skargi na piśmie.

(2) Skargę należy wnieść bezpośrednio do Trybunału w terminie dwumiesięcznym, licząc od dnia prawidłowego doręczenia lub ogłoszenia zaskarżonego orzeczenia lub zarządzenia.

Art. 58. (1) Skarga winna być wniesiona poza przypadkami przewidzianymi w art. 54 ust. 2 przez adwokata i zawierać:

1) imię, nazwisko i dokładne miejsce zamieszkania skarżącego i pełnomocnika,

2) oznaczenie zaskarżonego orzeczenia lub zarządzenia z podaniem dnia doręczenia lub ogłoszenia,

3) oznaczenie wartości przedmiotu sporu z jej uzasadnieniem,

4) dokładne oznaczenie powodów zaskarżenia,

5) podpis wnoszącego skargę.

(2) Jeżeli wartość przedmiotu sporu da się określić w pieniądzu, należy podać kwotę pieniężną jako wartość przedmiotu sporu. W sprawach, dotyczących świadczeń powtarzających się, wartość przedmiotu sporu należy obliczyć przy świadczeniach nie ograniczonych co do czasu lub dożywotnich według sumy świadczeń za lat dziesięć, przy świadczeniach zaś ograniczonych co do czasu — według sumy świadczeń za cały czas ich trwania, lecz nie więcej niż za dziesięć lat.

(3) Jeżeli wartość przedmiotu sporu lub jego części pieniężnie nie da się określić, należy w skardze oznaczyć wartość przedmiotu sporu jako nieokreśloną.

Art. 59. (1) Do skargi należy dołączyć:

1) pełnomocnictwo, a jeśli skarżący występuje bez adwokata (art. 54 ust. 2), dowód, stwierdzający, że zastępstwo adwokackie skarżącego nie obowiązuje,

2) odpisy skargi i załączników w tylu egzemplarzach, ile jest stron pozwanych i przyzowanych,

3) dowód uiszczenia opłaty w przepisanej wysokości (art. 92 i 93 ust. 1).

(2) Trybunał może zwolnić skarżącego od dołączania odpisów.

Art. 60. Skargi, które nie odpowiadają warunkom wskazanym w art. 58 i 59, przewodniczący izby pozostawia bez rozpoznania; przewodniczący izby może jednak uprzednio wyznaczyć skarżącemu stosowny termin dla usunięcia braków; jeżeli braki te w ciągu wyznaczonego terminu nie będą usunięte, przewodniczący izby pozostawi skargę bez rozpoznania.

Art. 61. Trybunał pozostawia skargę bez rozpoznania:

1) z powodu swej niewłaściwości,

2) z powodu uchybienia terminu do wniesienia skargi,

3) z powodu niewyczerpania administracyjnego toku instancji,

4) gdy z treści akt wynika, że sprawa już toczy się między temi samemi stronami z powodu tego samego orzeczenia lub zarządzenia, albo że sprawa została już osądzona,

5) z powodu braku legitymacji skarżącego do wniesienia skargi.

Art. 62. (1) Skarga do Trybunału nie wstrzymuje wykonania zaskarżonego orzeczenia lub zarządzenia.

(2) Jeżeli jednak skarżący po wniesieniu skargi zwróci się do władzy o wstrzymanie wykonania, władza winna żądaniu temu zadośćuczynić, o ile względy publiczne nie stoją na przeszkodzie, a skarżący mógłby w razie wykonania ponieść szkodę niepewetowaną.

(3) Wstrzymanie wykonania zarządza na wniosek interesowanego władza pozwana.

Rozdział 4.

Postępowanie wstępne.

Art. 63. (1) Przewodniczący izby zarządza doręczenie władzy pozwanej i osobie przyzowanej odpisów skargi z załącznikami dla przedstawienia odpowiedzi z dołączeniem odpisów, wyznaczając w tym celu termin nieprzekraczający dwóch miesięcy.

(2) Pozwana władza obowiązana jest nadesłać Trybunałowi akta, dotyczące przedmiotu skargi, w terminie przez przewodniczącego izby wyznaczonym.

Art. 64. (1) Odpisy odpowiedzi, składane w sprawie, należy doręczać stronie przeciwnej.

(2) W razie wniesienia odpowiedzi na skargę po wyznaczonym terminie lub niezłożenia odpisu, Trybunał pozostawia odpowiedź bez rozpoznania.

Art. 65. (1) Strony mogą przeglądać akta sprawy w Trybunale z wyjątkiem ostatnich trzech dni przed rozprawą.

(2) Poszczególne części akt mogą być ze względów publicznych przez Trybunał wyłączone z pod przeglądu, a władza administracyjna wskaże te akta, o których wyłączenie wnosi.

Rozdział 5.

Zawieszenie i umorzenie postępowania.

Art. 66. (1) W razie śmierci skarżącego lub zgaśnięcia skarżącej osoby prawnej, Trybunał zawiesza postępowanie do czasu zgłoszenia się prawnych następców.

(2) Niezgłoszenie się prawnych następców skarżącego w ciągu roku od dnia zawieszenia postępowania, pociąga za sobą umorzenie postępowania z urzędu.

Art. 67. Trybunał może zawiesić postępowanie, jeżeli w jego toku ujawni się czyn, którego ustalenie w trybie postępowania karnego lub dyscyplinarnego mogłoby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

Art. 68. Trybunał umorzy postępowanie w razie cofnięcia skargi przez skarżącego przed rozstrzygnięciem sprawy.

Art. 69. (1) Jeżeli władza pozwana przed rozstrzygnięciem sprawy cofnie zaskarżone orzeczenie lub zarządzenie i zawiadomi o tem Trybunał, przewodniczący izby zażąda od skarżącego w wyznaczonym terminie oświadczenia, czy skargę swą cofa.

(2) Brak odpowiedzi w terminie powoduje umorzenie postępowania. Odpowiedź warunkową uważa się za odmowę cofnięcia skargi.

Art. 70. Sprawa raz umorzona nie może być ponownie przez Trybunał rozpatrywana.

Rozdział 6.

Rozprawa.

Art. 71. (1) Po wniesieniu odpowiedzi na skargę lub po upływie terminu do jej wniesienia, przewodniczący izby wyznacza datę rozprawy, o czym zawiadania strony.

(2) Wezwania na rozprawę należy tak wysłać, aby strony otrzymały je co najmniej na siedem dni przed rozprawą.

Art. 72. Trybunał rozstrzyga sprawę po przeprowadzeniu rozprawy. Jeżeli jednak strony nie zgłoszą wyraźnego wniosku o przeprowadzenie rozprawy, Trybunał może według uznania sprawę rozpoznać na posiedzeniu niejawnem.

Art. 73. W sprawach, wymienionych w art. 61, 66 — 69, 84, 93 i 101, Trybunał orzeka na posiedzeniach niejawnych, w miarę uznania może jednak i w tych sprawach odbyć rozprawę.

Art. 74. (1) Rozprawy są jawne.

(2) Jeżeli jednak jawność posiedzenia mogłaby narazić bezpieczeństwo publiczne lub interes państwowy na szkodę, albo obrażać dobre obyczaje, Trybunał z urzędu lub na wniosek strony może uchylić jawność całej rozprawy lub jej części i odbyć ją przy drzwiach zamkniętych.

(3) Podczas rozprawy przy drzwiach zamkniętych mogą być obecne na sali tylko strony, ich zastępcy, osoby powołane do nadzoru (art. 21), oraz osoby, na których obecność zezwoli przewodniczący.

(4) Rozprawa dotycząca wniosku o uchylenie jawności odbywa się przy drzwiach zamkniętych.

(5) Postanowienie o wykluczeniu jawności rozprawy oraz wyrok ogłasza się zawsze publicznie.

Art. 75. (1) W rozprawie mogą brać udział zastępcy stron, strony zaś wtedy tylko, gdy odpowiadają warunkom, przewidzianym w art. 54 ust. 2.

(2) Niestawiennictwo stron lub ich pełnomocników nie wstrzymuje przeprowadzenia rozprawy i wydania wyroku.

Art. 76. (1) Rozprawa odbywa się w ten sposób, że po wywołaniu sprawy strony zgłaszają ustnie wnioski przedwstępne, które Trybunał rozstrzyga, poczem jeden z sędziów (sprawozdawca) przedstawia stan sprawy.

(2) Ponadto rozprawa obejmuje — stosownie do okoliczności — wyjaśnienia stron, jeśli przewodniczący uzna je za potrzebne, oraz przemówienia zastępców stron lub stron, wymienionych w art. 54 ust. 2.

Art. 77. (1) Przewodniczący otwiera, prowadzi i zamyka rozprawę, udziela głosu, zadaje pytania i upoważnia do zadawania pytań oraz ogłasza orzeczenie sądu.

(2) Przewodniczący może stronie lub jej zastępcy odebrać głos, jeżeli go nadużywa, jak również uchylać zadawane stronom pytania, jeżeli je uzna za niewłaściwe lub zbyteczne.

Art. 78. W sprawie utrzymania powagi sądu mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 60 — 64 prawa o ustroju sądów powszechnych z dnia 6 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 93), ze zmianami wprowadzonymi późniejszymi przepisami prawnymi.

Art. 79. Trybunał może zarządzić łączną rozprawę i wydać łączne orzeczenie w kilku sprawach, jeżeli sprawy te są ze sobą w związku lub mogłyby być objęte jedną skargą.

Art. 80. (1) Z każdego posiedzenia protokółant pod kierunkiem przewodniczącego spisuje protokół.

(2) Protokół podpisują przewodniczący i protokółant.

Rozdział 7.

Rozstrzygnięcia.

Art. 81. (1) Przewodniczący zamyka rozprawę, gdy uzna, że sprawa jest dostatecznie wyjaśniona, poczem Trybunał udaje się na naradę.

(2) Narada i głosowanie sędziów są tajne.

Art. 82. (1) Przewodniczący kieruje naradą. Sędziowie głosują według starszeństwa służbowego, poczynając od najmłodszego. Sprawozdawca głosuje zawsze pierwszy.

(2) Wyrok zapada większością głosów; sędzia przegłosowany w pewnym punkcie obowiązany jest do udziału w naradzie i głosowaniu nad dalszymi punktami, podporządkowując się zapadłym już uchwałam.

(3) Sędzia, który przy głosowaniu nie zgodził się z większością, może złożyć swoje zdanie odrębne z uzasadnieniem.

Art. 83. (1) Trybunał orzeka na podstawie stanu faktycznego, jaki okazuje się z akt, któremi rozporządzała władza pozwana przy wydawaniu zaskarżonego orzeczenia lub zarządzenia, a w razie nieprzedstawienia przez nią akt — na podstawie stanu faktycznego przedstawionego w skardze lub na rozprawie.

(2) Trybunał rozpoznaje sprawę w granicach skargi.

(3) Trybunał nie uwzględnia zarzutów rozszerzających istotę roszczenia, okoliczności faktycznych oraz środków dowodowych, nie przytoczonych przed wydaniem zaskarżonego orzeczenia lub zarządzenia, wreszcie wyłączonych z pod przegładu akt, których treść nie została ujawniona na rozprawie.

Art. 84. Trybunał uchyli wyrokiem zaskarżone orzeczenie lub zarządzenie z powodu wadliwego postępowania, jeżeli uzna:

1) że stan faktyczny sprawy wymaga uzupełnienia;

2) że pozwana władza przyjęła stan faktyczny sprzecznie z aktami;

3) że ze szkodą skarżącego naruszono formy postępowania administracyjnego.

Art. 85. (1) Sentencja wyroku winna zawierać datę wydania, nazwiska sędziów i protokółanta, wymienienie stron i ich zastępców, oznaczenie sprawy, wreszcie rozstrzygnięcie.

(2) Uzasadnienie winno zawierać istotne powody rozstrzygnięcia, a mianowicie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku, z przytoczeniem przepisów prawnych.

(3) Wyrok podpisują sędziowie, którzy brali udział w jego wydaniu.

(4) Gdyby który sędzia nie mógł podpisać wyroku, przyczynę tego zaznacza na wyroku przewodniczący lub najstarszy służbą sędzia.

Art. 86. (1) Wyrok wraz z uzasadnieniem przewodniczący ogłasza publicznie na tem samym posiedzeniu, na którym odbyła się rozprawa.

(2) Gdyby z jakichkolwiek przyczyn ogłoszenie wyroku nie mogło nastąpić na tem samym posiedzeniu, Trybunał może odroczyć ogłoszenie wyroku do innego posiedzenia, co przewodniczący ogłosi, oznaczając zarazem dzień ogłoszenia wyroku.

Art. 87. (1) Wypisy wyroku z uzasadnieniem doręcza się stronom z urzędu.

(2) Wypisy wyroków przeznaczone dla stron podpisują przewodniczący izby i sekretarz.

Art. 88. (1) Trybunał z urzędu lub na żądanie stron może na niejawnym posiedzeniu sprostować ujawnione w wyroku omyłki pisarskie i rachunkowe.

(2) O sprostowaniu Trybunał orzeka postanowieniem.

(3) Postanowienie o sprostowaniu wyroku zamieszcza się na oryginale oraz na wszystkich egzemplarzach przez Trybunał wydanych. Jeżeli która ze stron wypisu swojego do sprostowania nie przedłoży, należy doręczyć jej inny wypis odpowiednio sprostowany.

Art. 89. (1) Władza, której zarządzenie lub orzeczenie zostało uchylone przez Trybunał, obowiązana jest wydać nowe orzeczenie lub zarządzenie w tej sprawie w ciągu miesiąca od dnia doręczenia jej wypisu wyroku.

(2) Władza w danej sprawie związana jest zaopatrywaniami zawartymi w uzasadnieniu wyroku.

(3) Nad wykonywaniem wyroków Trybunału przez władze czuwa Prezes Rady Ministrów.

Art. 90. W razie oddalenia skargi, Trybunał, uznając, że skargę wniesiono oczywiście bezzasadnie, może zawiadomić o tem władzę dyscyplinarną adwokata, który podpisał skargę.

Art. 91. (1) Wyroki Trybunału są ostateczne.

(2) O ile w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia nie zapada wyrok, Trybunał wydaje rozstrzygnięcia w postaci postanowień.

Rozdział 8.

Oplaty.

Art. 92. (1) Oplata od skargi do Trybunału wynosi:

1) przy wartości przedmiotu sporu do 1.000 zł — 40 zł,

2) przy wartości przedmiotu sporu od 1.000 zł do 10.000 zł — 60 zł,

3) przy wartości wyższej niż 10.000 zł — od pierwszych 10.000 zł — 60 zł, a od reszty 0,4%, przyczem rozpoczęty tysiąc liczy się za cały.

(2) Od skarg o nieokreślonej wartości przedmiotu sporu opłatę oznacza Trybunał w kwocie od 40 zł do 200 zł.

Art. 93. (1) Skarżący winien przy wniesieniu skargi uiścić opłatę, obliczoną według zasad art. 92, a od skarg o nieokreślonej wartości przedmiotu sporu — opłatę w kwocie 40 zł.

(2) Trybunał wymierzy skarżącemu opłatę dodatkową i wyznaczy mu termin trzydziestodniowy do jej uiszczenia w przypadkach, gdy w toku postępowania uzna:

1) że wartość przedmiotu sporu została podana w skardze zbyt nisko,

2) że wartość przedmiotu sporu, podana w skardze jako nieokreślona, może być określona pieniężnie i przekracza 1.000 zł,

3) że od skarg o nieokreślonej wartości przedmiotu sporu należy się opłata wyższa niż 40 zł.

(3) Niewniesienie w terminie opłaty dodatkowej powoduje pozostawienie skargi bez rozpoznania.

Art. 94. Oplaty, wymierzone przy wydaniu wyroków, a nie uiszczone w ciągu dni czterech od dnia doręczenia decyzji, ściągają się w drodze postępowania przymusowego w administracji.

Art. 95. (1) W razie uwzględnienia skargi w całości lub w części, albo w razie umorzenia postępowania z powodu cofnięcia przez władzę administracyjną zaskarżonego orzeczenia lub zarządzenia, Trybunał zarządzi zwrot wniesionej opłaty.

(2) W razie oddalenia skargi, Trybunał może, mając na względzie okoliczności sprawy, zarządzić zwrot części opłaty, jednak nie więcej niż połowę.

Art. 96. W razie pozostawienia skargi bez rozpoznania z powodu innych przyczyn, aniżeli z powodu niezłożenia opłaty, oraz w razie umorzenia postępowania z powodu cofnięcia skargi przed otrzymaniem zawiadomienia o wyznaczeniu rozprawy lub przed rozstrzygnięciem sprawy na posiedzeniu niejawnym, Trybunał zarządzi zwrot połowy opłaty.

Art. 97. (1) Podania, wnoszone do Trybunału, z wyjątkiem skargi, odpowiedzi na skargę i uzupełnień tych pism w terminie przepisany, oraz pism, które strona wnosi na skutek rozstrzygnięć Trybunału, lub które dotyczą cofnięcia skargi, wreszcie pism w sprawie przyznania prawa ubogich, podlegają opłacie w wysokości 5 zł od pierwszego egzemplarza podania i opłacie 50 gr od każdego dalszego załącznika, jako też od dalszego egzemplarza lub odpisu podania wraz z niem złożonych.

(2) Nieopłacone należycie podania pozostawia się bez rozpoznania.

Art. 98. (1) Za wydawane przez Trybunał zaświadczenia pobiera się opłatę w wysokości 3 zł bez względu na ilość arkuszy.

(2) Za wypisy, odpisy i wyciągi oraz inne dokumenty, wydawane na podstawie akt procesowych, a przez Trybunał sporządzane i poświadczane, pobiera się opłatę w wysokości 2 zł za każdą stronę pełną lub zaczęta wydanego dokumentu.

(3) Nie pobiera się opłaty za pisma, które doręczane są z urzędu.

Art. 99. Od opłat wolne są władze i urzędy państwowe i samorządowe oraz osoby, którym Trybunał przyznał prawo ubogich.

Art. 100. Oplaty uiszczą się znaczkami stemplowymi. Prezes Rady Ministrów może zarządzić w porozumieniu z Ministrem Skarbu uiszczanie gotówką opłat, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, jak również pobieranie dodatku do tych opłat w wysokości 10%.

Rozdział 9.

Prawo ubogich.

Art. 101. Przyznania prawa ubogich domagać się może osoba fizyczna lub prawna, która wykaże swe zupełne ubóstwo na podstawie zaświadczenia władzy publicznej o jej stanie rodzinnym, majątku i dochodach; od Trybunału zależy uznanie tego zaświadczenia za dostateczny dowód zupełnego ubóstwa tej osoby.

Art. 102. Strona, której przyznano prawo ubogich, wolna jest od opłat oraz ma prawo żądać ustanowienia dla siebie adwokata.

Art. 103. (1) Przewodniczący izby może również ustanowić dla osoby, której przyznane zostało prawo ubogich, adwokata celem wniesienia skargi. Prośbę wnieść należy w terminie dni czternastu od doręczenia albo ogłoszenia orzeczenia lub zarządzenia, które dana osoba zamierza zaskarżyć.

(2) Adwokata tego przewodniczący izby wyznaczy — w miarę możliwości — z pośród adwokatów, wykonywających czynności zawodowe w siedzibie władzy administracyjnej, której orzeczenie lub zarządzenie ma być zaskarżone.

Art. 104. Ustanowienie adwokata z urzędu ma znaczenie pełnomocnictwa procesowego.

Rozdział 10.

Doręczenia.

Art. 105. (1) Doręczenia uskutecznią się za poświadczeniem odbioru, bądź przez pocztę, bądź przez funkcjonariuszów Trybunału, bądź też bezpośrednio w Trybunale.

(2) W razie wniesienia wspólnej skargi lub innych pism procesowych przez kilka osób, zarządza się doręczenie tylko osobie wyznaczonej w skardze lub w piśmie dla odbioru, a w razie niewskazania takiej osoby — jednej z osób, które wniosły dane pismo.

Art. 106. (1) Strony lub ich pełnomocnicy powinni zawiadomić Trybunał o każdej zmianie miejsca zamieszkania.

(2) W razie zaniedbania tego obowiązku i wynikłej z tego powodu trudności doręczenia, przewodniczący izby może zarządzić wywieszenie pisma przeznaczonego dla strony w gmachu Trybunału. Z upływem dni czternastu od dnia wywieszenia doręczenie uważane będzie za dokonane.

Art. 107. Jeżeli skarżący w czasie wniesienia skargi zamieszkuje zagranicą, albo jeżeli w ciągu postępowania przesiedli się na stałe lub czasowo zagranicę, winien podać adres dla doręczeń w kraju, w przeciwnym razie ma zastosowanie ust. 2 art. 106.

Art. 108. W kwestjach dotyczących doręczeń, a nie unormowanych w niniejszym rozporządzeniu, mają odpowiednie zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego z dnia 29 listopada 1930 r.

Rozdział 11.

Terminy.

Art. 109. Bieg terminów, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, liczy się od doręczenia lub ogłoszenia stronie odpowiedniego orzeczenia lub decyzji.

Art. 110. (1) Termin, oznaczony na miesiące, upływa w odpowiednim dniu ostatniego miesiąca. Jeżeli koniec terminu, oznaczonego na miesiące, przypada na taki miesiąc, który odpowiedniej daty

nie posiada, to termin ten kończy się w ostatnim dniu tego miesiąca.

(2) Przy obliczaniu terminów, oznaczonych na dni, nie bierze się w rachubę dnia wykonania tej czynności, od której termin biec zaczyna, ostatni zaś z wyznaczonej liczby dni uważa się za koniec terminu.

(3) Jeżeli koniec terminu przypada na niedzielę lub święto, to za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy dzień powszedni.

(4) Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem nadano pismo procesowe w polskim urzędzie pocztowym lub telegraficznym.

Art. 111. (1) Przywrócenie terminu do wniesienia skargi jest niedopuszczalne; przywrócenie innych terminów, gdy uchybienie terminu nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, zależy od uznania Trybunału.

(2) Wniosek o przywrócenie terminu zgłosić należy w terminie czternastodniowym od ustania przeszkody.

CZĘŚĆ III.

POSTANOWIENIA KONCOWE I PRZEJŚCIOWE.

Art. 112. Najwyższy Trybunał Administracyjny, utworzony ustawą z dnia 3 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 86, poz. 400), staje się z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia Najwyższym Trybunałem Administracyjnym o ustroju unormowanym rozporządzeniem niniejszym.

Art. 113. (1) Rozporządzenie niniejsze nie narusza w niczem istniejącego na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego sądownictwa administracyjnego.

(2) Na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego do Najwyższego Trybunału Administracyjnego należą kompetencje b. Senatu Administracyjnego Sądu Apelacyjnego w Poznaniu oraz kompetencje Krajowego Urzędu Wodnego, ustanowionego ustawą wodną z dnia 7 kwietnia 1913 r. (Zb. U. pr. str. 53) i rozporządzeniem królewskim o Krajowym Urzędzie Wodnym z dnia 18 marca 1914 r. (Zb. U. pr. str. 55). Tryb postępowania w powyższych sprawach w Trybunale zachowuje się wedle dotychczasowych ustaw, obowiązujących na obszarze tych województw.

(3) Do spraw nie objętych właściwością istniejącego na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego sądownictwa administracyjnego, stosuje się przepisy niniejszego rozporządzenia, jeżeli sprawy te nie są załatwiane w pierwszej instancji przez organa kolegjalne zarządu ogólnego poza postępowaniem uchwałowym (ustawa z dnia 30 lipca 1883 r. Zb. U. pr. str. 195). Sprawy przekazane Trybunałowi Rzeszy dla spraw finansowych ustawą z dnia 26 lipca 1918 r. (Dz. U. Rzeszy str. 959) należą do właściwości Trybunału. W sprawach tych obowiązują przepisy niniejszego rozporządzenia.

(4) Na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego do Trybunału należą kompetencje, przekazane rozporządzeniem z dnia 18 lipca 1922 r. (Dz. Ust. Śląsk. Nr. 8, poz. 30) senatowi administracyjnemu sądu apelacyjnego województwa śląskiego.

(5) Tryb postępowania w sprawach wymienionych w art. 1 i 13 rozporządzenia z dnia 18 lipca 1922 r. (Dz. Ust. Śląsk. Nr. 8, poz. 30), z wyjątkiem spraw, które należały do kompetencji Trybunału Rzeszy do spraw finansowych, zachowuje się wedle dotychczas obowiązujących na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego ustaw pruskich.

(6) Tryb postępowania w sprawach przekazanych Trybunałowi Rzeszy do spraw finansowych ustawą z dnia 26 lipca 1918 r. (Dz. U. Rzeszy str. 959), rozpatrywanych przed dniem 18 czerwca 1924 r. przez Radę Wojewódzką, oraz w sprawach, nieobjętych właściwością istniejącego w województwie śląskim sądownictwa administracyjnego, normują przepisy rozporządzenia niniejszego.

Art. 114. Sprawy, będące w toku w Najwyższym Trybunale Administracyjnym w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, załatwiane będą przez Trybunał w dalszym toku postępowania z zastosowaniem przepisów rozporządzenia niniejszego. Czynności procesowe już dokonane uważane będą za dokonane prawidłowo, jeżeli przeprowadzone zostały zgodnie z przepisami dotychczasowymi.

Art. 115. (1) W sprawach, w których skargi wniesione zostały do Trybunału przed dniem 1 kwietnia 1932 r., skarżący lub ich pełnomocnicy obowiązani są w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego zgłosić pisemne oświadczenie, czy skargi swe w dalszym ciągu popierają. W oświadczeniu tem należy nadto podać, czy skarżący żąda przeprowadzenia rozprawy.

(2) Niezłożenie oświadczenia w terminie określonym w ust. 1, jak również złożenie oświadczenia przeczącego, uważa się za odstąpienie od skargi i pociąga za sobą umorzenie postępowania.

(3) Postanowienia ust. 1 nie stosuje się do spraw, w których przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego doręczono stronie skarżącej wezwanie na rozprawę.

Art. 116. (1) W okresie czasu do dnia 1 stycznia 1935 r. przewodniczący izby może sprawy nie budzące zasadniczych wątpliwości prawnych przekazywać do rozstrzygnięcia przez jednego sędziego.

(2) W sprawach rozstrzyganych przez jednego sędziego będą odpowiednio stosowane ogólne przepisy o trybie postępowania, z tem, że w przypadkach, gdy przy rozpatrywaniu sprawy wyłoni się zagadnienie prawne budzące poważniejsze wątpliwości, sędzia orzekający może przekazać sprawę kolegium złożonemu z trzech sędziów.

Art. 117. W ciągu dni czterestu od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego ukonstytuowane będzie kolegium administracyjne na podstawie przepisów rozporządzenia niniejszego; kolegium to rozpocznie pełnienie swych czynności od dnia ukonstytuowania się; z dniem tym kończy się okres urzędowania kolegium administracyjnego, istniejącego w Trybunale na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 118. Prezesi i sędziowie, zajmujący stanowiska w Najwyższym Trybunale Administracyjnym w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego,

stają się prezesami i sędziami w Trybunale o nowym ustroju.

Art. 119. (1) W wykonaniu przepisów rozporządzenia niniejszego władza mianująca może w czasie od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego do dnia 15 stycznia 1933 r. przenosić prezesów i sędziów Trybunału bez ich zgody w stan spoczynku.

(2) Sędziowie i prezesi, którzy nie nabyli praw emerytalnych, otrzymują w przypadku przeniesienia w stan spoczynku na zasadzie ustępu poprzedniego jednorazową odprawę w wysokości sześciomiesięcznego uposażenia ostatecznie pobieranego w służbie czynnej, jeżeli pozostawali przynajmniej pięć lat w służbie państwowej polskiej, jeżeli zaś pozostawali w tej służbie krócej — w wysokości trzymiesięcznego uposażenia.

(3) Art. 44 ustawy z dnia 11 grudnia 1932 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6, poz. 46) w brzmieniu art. 1 pkt. e) ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 178) nie ma tu zastosowania.

Art. 120. W ciągu okresu, określonego w ust. 1 art. 119, przepisy art. 29 ust. 1 pkt. 5, oraz art. 31 — 33 niniejszego rozporządzenia nie będą stosowane.

Art. 121. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą:

1) ustawa z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 68, poz. 400),

2) ustawa z dnia 23 maja 1924 r. w przedmiocie rozciągnięcia ustawy o Najwyższym Trybunale Administracyjnym na obszar województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 505),

3) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o zmianie i uzupełnieniu przepisów, dotyczących ustroju Najwyższego Trybunału Administracyjnego, oraz o stosunku służbowym sędziów Najwyższego Trybunału Administracyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 94),

4) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 657),

5) ustawa z dnia 25 lutego 1932 r. o zmianie ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 186),

6) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 maja 1928 r. w sprawie wydania regulaminu Najwyższego Trybunału Administracyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 537).

Art. 122. Do czasu wydania rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów o szczegółach stroju urzędowego sędziów na rozprawach, pozostają w mocy dotychczasowe w tym względzie przepisy.

Art. 123. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Prezesowi Rady Ministrów w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 124. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 listopada 1932 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
 Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*
 Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*
 Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*
 Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*
 Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*
 Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*
 Minister Wyznań Religijnych
 i Oświecenia Publicznego: *J. Jędrzejewicz*
 Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Sew. Ludkiewicz
 Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*
 Kierownik Ministerstwa Komunikacji: *M. Butkiewicz*
 Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*
 Minister Poczty i Telegrafów: *Boerner*

807.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 27 października 1932 r.

Prawo o broni, amunicji i materiałach wybuchowych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

I. Postanowienia wstępne.

Art. 1. (1) Bronią w rozumieniu niniejszego prawa jest każde narzędzie, przeznaczone do zadawania bezpośrednio lub pośrednio urazów cielesnych.

(2) Amunicją są gotowe naboje i pociski do broni palnej oraz pociski wybuchowe wszelkiego rodzaju.

(3) Gotowe lub obrobione istotne części broni lub amunicji uważane są za broń lub amunicję. Rozporządzenie wykonawcze określa, co za takie istotne części uważać należy.

(4) Materiałami wybuchowymi są ciała w stanie stałym, ciekłym lub lotnym, które pod działaniem podnień fizycznych (mechanicznych) lub chemicznych rozwijają siłę niszczyielską.

(5) Ministrowie Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych oraz Przemysłu i Handlu władni są w drodze rozporządzenia rozciągnąć przepisy niniejszego prawa w całości lub części na przedmioty i narzędzia oraz na istotne części składowe materiałów wybuchowych, których używanie może zagrażać bezpieczeństwu publicznemu.

Art. 2. (1) Za broń typu wojskowego uważa się broń używaną, lub nadającą się do używania przez wojsko dla celów służbowych.

(2) Wykaz broni typu wojskowego zawiera rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 3. Przepisy niniejszego prawa nie mają zastosowania do broni białej, jednak Ministrowie Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych oraz Przemysłu i Handlu mogą w drodze rozporządzenia rozciągnąć te przepisy w całości lub części na poszczególne rodzaje broni białej.

II. Handel bronią i amunicją.

Art. 4. (1) Bronią i amunicją wolno zawodowo handlować tylko na zasadzie pozwolenia władzy.

(2) Przedsiębiorstwa wytwórcze mogą sprzedawać wytwarzaną przez siebie broń lub amunicję bez pozwolenia:

- a) osobom, posiadającym pozwolenie na handel bronią i amunicją (ust. 1), oraz
- b) na zamówienie — osobom uprawnionym do nabywania broni lub amunicji zgodnie z przepisami niniejszego prawa.

Art. 5. (1) Pozwolenie (art. 4 ust. 1) może być wydane tylko osobie:

- a) posiadającej obywatelstwo polskie,
- b) nie karanej sądownie za zbrodnię oraz występki z chęci zysku,
- c) posiadającej zdolność do działań prawnych,
- d) posiadającej odpowiednią umiętność zawodową,
- e) nie trudniacej się przemysłem okrażnym,
- f) nie wzbudzające obaw, że wydanego pozwolenia użyje w celach szkodliwych dla interesów Państwa lub bezpieczeństwa publicznego.

(2) Osobom prawnym pozwolenie może być wydane tylko pod warunkiem ustanowienia odpowiedzialnych zastępców, czyniących zadość wszystkim wymogom, określonym w ust. 1.

(3) Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami może zezwalać na wyjątki od warunku określonego w ust. 1 pkt. a).

Art. 6. Pozwolenie wydaje wojewódzka władza administracji ogólnej.

Art. 7. Pozwolenie na handel bronią może równocześnie upoważniać:

- a) do handlu amunicją do tej broni,
- b) do nabijania nabojev do broni palnej myśliwskiej,
- c) do przechowywania i sprzedaży prochu strzelniczego do użytku osobistego.

Art. 8. (1) Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, oraz Przemysłu i Handlu określa formę pozwoleń, warunki, pod którymi pozwolenia będą mogły być udzielane, prawa i obowiązki osób, które je otrzymują, oraz sposób prowadzenia przedsiębiorstwa.

(2) Władza, wydająca pozwolenie, może je uzależnić ponadto od specjalnych warunków, jeśli stosunki miejscowe lub rodzaj przedsiębiorstwa tego wymagają. W szczególności władza może określić, które osoby zatrudnione w przedsiębiorstwie i na jakich stanowiskach, winny odpowiadać warunkom art. 5 ust. 1 i być zatrudnione tylko za zgodą władzy.